

VLD-intimidatie gaat te ver: Frank Thevissen houdt er mee op

Achter de schermen van "De Stemmenkampioen"

Als je het belang van een electorale peiling zou moeten afwegen aan de ijver waarmee ze publiek en achter de schermen door het slijk wordt gehaald, dan is De Stemmenkampioen (*) van Het Laatste Nieuws – zie kaderstukje – met verre voorsprong de belangrijkste politieke peiling in Vlaanderen. Die ondermijning moe(s)t in de eerste plaats politieke belangen dienen. De VLD met de steun van De Morgen spanden hierbij eind vorig jaar de kroon en bakten het daarbij op sommige momenten wel erg bruin. In een driedelige reeks in Doorbraak gunt Frank Thevissen, de ontwikkelaar van De Stemmenkampioen, de lezer een ontvullende en ongecensureerde blik achter de schermen van de politieke peilingen in Vlaanderen. Het is bovendien exclusief aan Doorbraak dat de ontwikkelaar van het grootste en langstlopende politieke panelonderzoek in Vlaanderen aankondigt dat hij zijn activiteiten voor De Stemmenkampioen noodgedwongen staakt, door de aanhoudende journalistieke intimidatie en broodroofpraktijken die bepaalde VLD-politici met de steun van De Morgen tegen de auteur organiseren.

- Deel 1: (inleiding) Achter de schermen van «De Stemmenkampioen»
 Deel 2: De "hilarische peiling" van «De Stemmenkampioen» in Antwerpen.
 Deel 3: De 'decemberpeilingen' - over de breuk en het herstel van het Vlaams kartel.

Op 21 november 2006 ontvang ik in mijn mailbox een bericht van Yves Desmet, hoofdredacteur van *De Morgen*, die mij wijst op "het simpele feit" dat "mijn uitslagen" (i.c. de voorspelling van de Antwerpse verkiezingsuitslag zoals op basis van *De Stemmenkampioen* enkele dagen voor de gemeenteraadsverkiezingen gepubliceerd in de krant *Het Laatste Nieuws*) "in het licht van de reële uitslagen lichtelijk hilarisch" waren. Dat zogenaamde 'simpele feit' verantwoordt volgens de hoofdredacteur waarom *De Morgen*, vooral sedert de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, zich omzeggens obsessieel en met licht puberale trekken vermaakt met het in de vernieling schrijven van *De Stemmenkampioen* en diens bedenkers.

Of het nu Walter Pauli, Bart Eeckhout, Liesbeth Van Impe, columnist Noël Slangen of buitenlandminister Karel De Gucht is; op sommige dagen lijkt de krant wel een bijkantoor van de VLD en kan er blijkbaar geen editie meer van de pers rollen zonder een obligate, krampachtige sneer naar de periodieke peiling in de zusterkrant, *Het Laatste Nieuws*. Ronduit gênant is het om te lezen hoe de krant zich bij momenten als een keffende hond aan de leiband van de kersverse VLD-manager en DM-columnist Slangen leent om de georchestreerde aanvallen op *De Stemmenkampioen* journalistiek kracht bij te zetten.

Ranzig

Helemaal ranzig wordt het pas wanneer de adjunct-hoofdredacteur Walter Pauli, zich zonder enige gêne verlaagt tot de publicatie van een zure brok gepersonaliseerde afrekeningsjournalistiek. Op 10 oktober 2006 om 8u.30 ontvang ik daarover een sms-bericht van Luc Van der Kelen met de volgende boodschap: 'De Morgen heeft de definitieve karaktermoord voltrokken'. Wat blijkt? Onder de titel: "Onze kampioen: Frank Thevissen" krijg ik die dag in *De Morgen* een onwelriekende portie riooljournalistiek over mij uitgestort.

Het uiterst dubieuze en lasterlijke stuk blijkt met de hulp één of meerdere academici samengesteld, want in het artikel wordt

Karel De Gucht Noël Slangen Yves Desmet

er naar hartelust geroddeld en gelekt uit een bovendien vervalst academisch personeelsdossier.

In eerste instantie betaal ik de prijs voor een kritisch commentaarstukje dat ik enkele weken daarvoor als gastcolumnist in het mediamagazine 'Achter het Nieuws' achterliet over de slaafse en schandelijk onkritische journalistieke behandeling van het jaarrapport over de VRIND-statistieken door *De Morgen*.

In tweede instantie is het de zoveelste poging om *De Stemmenkampioen* onderuit te halen, in de hoop dat de grootste krant van het land de peiling afvoert. *De Stemmenkampioen* gaat echter door, ook na de gemeenteraadsverkiezingen, ook al is er bij *Het Laatste Nieuws* zelden of nooit ruimte om het exclusieve materiaal waarover andere media op basis van klassieke politieke peilingen, niet beschikken, te publiceren en te becommentariëren.

Noël en ingewanden

In de krant waarin BV's elkaar in briefvorm tutoyeren, en Noël (Slangen - red) hoofdredacteur Desmet met "Beste Yves" aanspreekt en omgekeerd, verschijnt in de nadagen van de gemeenteraadsverkiezingen tijdens het weekend een paginagroot interview waarin Slangen met veel misbaar de methodiek van *De Stemmenkampioen* mag komen vergelijken met het lezen van de ingewanden van een vis. *De Morgen* is zodanig vervuld van die populistische metafoer, dat ze de maandag volgend op het interview, in haar rubriek 'Onder vrienden' (het moet gezegd: dit soort duidelijkheid siert de krant) zichzelf citeert door opnieuw te verwijzen naar de metafoer van Slangen: alsof de lezer van *De Morgen* tegenwoordig aan een lichte vorm van dementie lijdt.

Ironisch genoeg verklaart Slangen in datzelfde weekendinter-
view de oorlog aan de politieke marketeers en kondigt hij aan
de marketing in zijn partij te vervangen door ideologische ver-
dieping en meer inhoudelijke soortelijk gewicht. Terwijl elke
nuchtere waarnemer zulke hilarische uitspraak genadeloos zou
doorprikkelen – “marketing” en “inhoud” zijn trouwens aller-
minst tegenstrijdige begrippen -, gaat de hoofdredacteur van
De Morgen meteen plat voor deze gemeenplaats en promoveert
deze prompt tot ‘geniale gedachte’.

Intimidatie

Ondertussen bestookt Slangen de politieke redactie van *Het
Laatste Nieuws* met een krom methodologisch traktaat en
enkele sms-berichten waarin de spindoctor zich uitput om de
krant te overtuigen van de waardeloosheid van *De Stemmen-
kampioen*. *Het Laatste Nieuws* laat zich evenwel niet intimi-
deren door Slangen die in de eerste plaats wil verhinderen dat
de ruim één miljoen lezers van de krant - waaronder een flinke
hap potentiële VLD-kiezers - maandelijks worden herinnerd
aan de lage tussenstand van de VLD in de peiling *De Stem-
menkampioen*.

Aangezien Slangen bot vangt bij *Het Laatste Nieuws*, laat
hij het herwerkte traktaat over de waardeloosheid van inter-
netpeilingen dan maar afdrukken in het ondertussen tot par-
tijblad omgevormde *De Morgen*. Dat de VLD haar partijstra-
tegie behalve op basis van de lezing van de ingewanden van
vissen, bijkomend ook nog laat evalueren en (bij)sturen door
regelmatige bevragingen bij een mini-internetpanel, wordt uit-
teraard angstvallig stilgehouden.

Grootste buurtonderzoek

Een aantal politici ergert er zich ondertussen paars en blauw
aan dat dezelfde journalisten die het ondertussen blijkbaar als
hun roeping beschouwen de negatieve stemmingmakerij rond
De Stemmenkampioen te voeden, stekeblind en potdoof voor-
bij gaan aan een aantal op z'n minst bedenkelijke politieke
(internet)peilingen die in de aanloop van de verkiezingen kwis-
tig worden rondgestrooid.

Ik word daarover door een lid van het VLD-partijbestuur
en een Europees parlamentslid vanuit Straatsburg gebeld. Zij
doorzien het geënceneerde spelletje achter de schermen van
De Stemmenkampioen al een tijdje en ik word gevraagd om
een aantal bedenkingen op te lijsten over o.a. “Het Grootste
Buurtonderzoek” dat zich positoneert als “het grootste onder-
zoek ooit”.

Volgens beide politici zien die onderzoeken er stukken du-
bieuzer uit dan de veelgeplaagde *De Stemmenkampioen*. Ik leg
aan beide politici uit dat ik als betrokkene bij *De Stemmen-
kampioen* niet in de positie verkeer om kritiek te leveren op het
werk van mijn collega's. Het Europese parlamentslid zou de
dag nadien in Straatsburg zelf de kat de bel aanbinden bij Yves
Desmet die haar die dag komt interviewen.

De politica vangt echter bot bij de hoofdredacteur. Kort
daarop zal ook blijken waarom: Karel De Gucht speelde im-
mers al met de idee om onder eigen naam een raid te organis-
eren op *De Stemmenkampioen* en was met dat plan eveneens
gaan aankloppen bij *De Morgen*. Prompt krijgt de minister
voorrang en een volle pagina voor een essay, geschreven door
zijn woordvoerder en nagelezen door minister Guy Vanhengel
die de meest frappante uitsluiters uit de tekst schrapt.

Uitstel

In plaats van een algemene kritische reflectie over peilingen,
moet het essay vooral *De Stemmenkampioen* en de bedenkers
van dit panelonderzoek treffen. Na enig overleg met de Mel-
sensstraat wordt evenwel besloten de publicatie van het stuk

uit te stellen tot na
de gemeenteraads-
verkiezingen: de
VLD oordeelt im-
mers dat het onver-
standig zou zijn om
de grootste krant
van Vlaanderen zo
vlak voor de verkie-
zingsdatum tegen
zich in het harnas te jagen.

Frank Thevissen

De Morgen plooit meteen voor het gewijzigde plan en pu-
bliceert haar stuk op 10 oktober 2006, precies twee dagen na
de gemeenteraadsverkiezingen onder de titel “Peilingen, pers
en populisme”. Of hier iets werd geënceneerd? ‘Het is niet
omdat je paranoïde bent dat je niet achtervolgd wordt’, laat de
immer helder communicerende hoofdredacteur van *De Morgen*
mij nog voor alle duidelijkheid per e-mail weten ...

■ FRANK THEVISSSEN

Hoofddocent strategische bedrijfscommunicatie
en politieke marketing Vrije Universiteit Brussel

*In een volgende aflevering blikt de auteur terug op de electo-
rale peiling in Antwerpen, waarbij De Stemmenkampioen een
historisch afwijgingsrecord in de Belgische peilingsgeschiede-
nis neerzette: het voorspelde resultaat voor sp.a/Spirit week
ruim 11% af van de uiteindelijke verkiezingsuitslag. Maar was
dit een “hilarische peiling” zoals Desmet beweerde? Of was
er meer aan de hand?*

*(Een voorbeschouwing uit het boek ‘Politiek, Peilingen en Pers’
van Prof. dr. Frank Thevissen, hoofddocent strategische
bedrijfscommunicatie en politieke marketing aan de Vrije
Universiteit Brussel)*

(*) *De Stemmenkampioen* is een permanent panelonder-
zoek in opdracht van de krant *Het Laatste Nieuws*. Maan-
delijks peilt de *De Stemmenkampioen* bij zo'n 24 000
kiesgerechtigde Vlamingen naar hun electorale voorkeu-
ren. In tegenstelling tot klassieke peilingen die werken op
basis van steekproeven, herweegt en extrapoleert *De Stem-
menkampioen* de kiesintenties op basis van de dynamiek
van de electorale voorkeur die zich voordoet binnen een
vast panel. POEMA, het Centrum voor Politieke en Electro-
rale Marktanalyse, ontwikkelde daarvoor twee nieuwe
instrumenten: de «ImagoScan90» en de «SwitchPoll».

De SwitchPoll bestudeert de electorale dynamiek binnen
een uitgebreid, niet-representatief vast panel van deelne-
mers die op vrijwillige basis meedoen aan het onderzoek.
Telkens er verschuivingen in de electorale voorkeuren op-
treden, gaat de SwitchPoll de motieven, aanleidingen en
oorzaken na die deze verschuivingen veroorzaken. Daar-
bij wordt ook een groep onbesliste kiezers van nabij ge-
volgd.

De «Imagoscanner90» volgt dan weer op de voet de evolutie
van de visibiliteit, het imago en de reputatie van 90 beken-
de politici op basis van 67 indicatoren. Deze indicatoren
worden gebruikt om een maandelijks politieke “populari-
teitsbarometer” samen te stellen, die momenteel geldt als
de meest gesofisticeerde ‘poppoll’ in Vlaanderen.